

“ÇOCUKLARDA SORUMLULUK”

Her şeyin temeli ailede başladığı gibi çocuklarda sorumluluk duygusunun gelişimi de ailede başlar.

Çocuklarında sorumluluk duygusunun gelişmesini isteyen aileler küçük yaşlardan itibaren onlara belli sorumluluklar vermelidirler.

Atalarımızın “ağaç yaşken eğilir” sözü tam da bu durumun özeti gibidir.

Çocuklara küçük yaşlardan itibaren gelişimlerine uygun sorumluluklar vermek sorumluluk eğitiminin ilk basamağını oluşturur.

Sorumluluk duygusu

Sorumluluk, erken çocukluk dönemlerinden başlayarak yaş, cinsiyet ve gelişim düzeyine uygun olarak bireyin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi, davranışlarının sonuçlarını sahiplenmesi ve başkalarının haklarına saygı duymasıdır.

**Sorumluluk sahibi kişiler,
yaptıkları her davranışın
hem kendilerini hem de
başkalarını nasıl
etkileyeceğini düşünür ve
ona göre hareket ederler.
Davranışlarının olumlu ya da
olumsuz sonuçlarına
katlanır, gerektiğinde hesap
verir; olumsuz davranışları
için mazeret üretmez ve
başkalarını suçlamazlar.**

**Sorumluluk duygusu
doğuştan gelmediğı gibi,
gelişimi doğuştan yetişkinliğe
uzanan her dönemde devam
etmektedir. Cinsiyete göre
her yaşın ve her çağın
kendine ait sorumluluk
çeşitleri vardır.**

Ailenin etkisi

Bireyin sorumluluk sahibi olmasında en büyük etken ailedir. Ailedeki sorumluluk eğitiminin ilk aşaması, evin temizlik ve düzeninin sağlanmasında başlar.

Evin temiz tutulmasında aile üyelerinin hepsine bir görev düşerse ev her zaman temiz ve düzenli olur. Bu nedenle çocuklar bu görevlere küçük yaşta alıştırılmalıdır.

Aslında birçok ailede var olan ‘evin temizliği ve düzeniyle ilgili hep birlikte çalışma’ alışkanlığını çocuklar henüz küçükken yapmaya başlatmalı ve süreklilik kazanması için aksatmadan uygulatmalıdır.

Onlara iş yaptırırken öncelikle küçük işlerden başlamalıdır. Örneğın “Tüm bebeklerini bu sepete at” gibi basit emirler verilirse uygulama kolaylaşır.

Çocukların yaşı büyüdükçe sorumluluklarını artırmalı, ilerleyen yaşlarda yapacakları işi seçmelerine imkân tanınmalıdır.

Günlük ev işleri, ceza ya da ödül olarak kullanılmamalı; çocukların evin temizliği ve düzeni için gösterdiği çaba takdir edilmeli ve açıkça ifade edilmelidir.

Çocuğun yaşına uygun sorumluluklar verilmelidir.

**Çocukların yaşına uygun
olarak üstlenebilecekleri
sorumluluklara şöyle
örnekler verilebilir:**

2-4 yaş:

- Elini, yüzünü yıkamak,
- Saçlarını tarayıp dişlerini fırçalamak,
- Oynadıktan sonra oyuncaklarını oyuncak sepetine koymak,
- Kendi kendine giyinip soyunabilmek,
- Kirli çamaşırlarını ve elbiselerini çamaşır sepetine atmak.

5-6 yaş:

- Sofranın hazırlanmasına yardımcı olmak,**
- Yemekten sonra masayı silmek,**
- Yemekten sonra çatal, kaşık ve tabağını kaldırmak,**
- Yatağını düzeltmek.**

Çocuklar “yaşayarak- yaparak” öğrenirler.

Bu nedenle sorumluluk duygusunun gelişmesinde en etkili yöntemlerden biri çocuğun davranışının sonucunu yaşamasına fırsat vermektir.

Anne-babalar genellikle çocuklarını olumsuzluklardan koruma içgüdüleriyle hayatı çocuklar için kolaylaştırmaya çalışırlar.

*Sabahları okul için giysileri
giydirmek, ayakkabıları
bağlamak, ödevini yapmadan
okula gidip de öğretmeninden
uyarı almasın diye ödevlerini
yapmak.*

**Tüm bunlar kısa vadede
çocuğu olumsuz sonuçlardan
korur gibi görünse de uzun
vadede maalesef kişilik
gelişimini, özgüven
oluşumunu olumsuz olarak
etkileme riskini taşırlar. Biri
her gün sizin için işlerinizi
yapsa siz işinizi yapmak için
çaba gösterir miydiniz?**

**Çocuklar da doğal olarak
anne-baba tarafından
desteklenen becerilerini
geliştirmeye ihtiyaç
duymazlar, daha doğrusu
duymuyor gibi görünürler
ama bir gün anne-baba
desteğini azalttığında o
zaman büyük zorluklar
yaşarlar.**

**Çünkü zamanında
gelişmeyen becerileri
sonradan kazanmak için çok
daha fazla emek harcamak
gerekir.**